

دکتر فریدون سیامکنزاد

مقدمه

صبح که از خانه بیرون می‌زنیم تا راهی محل کار شویم، با افراد زیادی برخورد می‌کنیم و روبه‌رو می‌شویم که هر کدام می‌تواند برای انسان خاطره‌انگیز باشد. از برخورد احتمالی با رفتگر زحمتکش محله گرفته تا دیدن کسانی که هر یک به‌دلیلی سر راهمان قرار می‌گیرند و ممکن است اگر قدیمی محل باشیم، سلام و علیکی هم با ما داشته باشند. از وقتی سوار وسیله نقلیه عمومی اعم از اتوبوس، مترو یا تاکسی می‌شویم تا زمانی که آن را ترک می‌کنیم، کسانی را می‌بینیم و حرف‌هایی می‌شنویم که هر کدام آن‌ها می‌تواند خاطره‌ای برایمان باشد، یا خاطره‌ای را از زمان‌های دور برایمان زنده کند. به محل کار هم که می‌رسیم و کار را شروع می‌کنیم، بستگی به نوع کاری که داریم، همه‌اش می‌تواند تداعی‌کننده مسأله یا احیاناً خاطره‌ای باشد. حالا اگر کارمان طوری باشد که ارتباط مستقیم با مردم داشته باشیم، به اندازه تفاوت بین انسان‌ها و مردمی که برای کارشان به ما مراجعه می‌کنند، می‌توانیم حرف برای گفتن داشته باشیم و خاطره برای بازگو کردن.

با این صغری و کبری چیدن‌ها می‌رسیم به این که داروخانه از جمله مکان‌هایی است که کار کردن در آن، یک دنیا حرف برای گفتن و یک سینه خاطره برای بازگو کردن دارد.

بنابراین، تصمیم گرفتیم تا مسایل به‌وجود آمده در داروخانه را تحت عنوان «یادداشت‌های داروخانه» قلمی کنیم. مطالبی که در پی می‌آید، حاصل این تلاش و نتیجه حضور در داروخانه در برخورد با بیماران و مسایل جاری داروخانه است. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

ولی وقتی آن خانم توضیح داد که شما از محدود داروخانه‌هایی هستید که تلفنی مشکل بیماران را حل می‌کنید، تازه متوجه شدم که بعضی از همکاران ما، از توضیح مختصر تلفنی به بیماران نیز طفره می‌روند. در صورتی که یکی از وظایف ما داروسازان که برایش قسم نیز خورده‌ایم، حل کردن مشکل بیماران است، چه بیماران حضوری باشند، چه بیمارانی که تلفن می‌کنند.

یادداشت ۳

خانمی برای بچه ۹ ساله‌اش شربت استامینوفن می‌خواست. سؤال کردم که وزن بچه چقدر است؟ پاسخ داده شد که بچه، ۲۲ کیلو وزن دارد. دوباره سؤال کردم که در خوردن قرص مشکلی دارد؟ پاسخ داده شد که تا به حال به این مسأله فکر نکرده‌ام!

برای ایشان شرح دادم که اگر نصف استامینوفن ۳۲۵ میلی‌گرمی را به بچه بدهند، معادل ۶ میلی‌لیتر شربت استامینوفن است.

وجود اشکال مختلف دارویی هم به این دلیل است که هر فردی براساس سن و وزن از شکل خاصی از دارو استفاده کند.

البته، خانم اصرار داشت که قرص اثر نمی‌کند. من هم شرح دادم که اثر دارو، ارتباطی با شکل دارو ندارد و قانعش کردم.

یادداشت ۴

نفس‌نفس زنان وارد داروخانه شد و کمی به پیش‌خوان تکیه داد تا حالش جا بیاید. درخواست

یادداشت ۱

قرص فوزامکس، نام تجاری قرص آلندرونیت ۷۰ میلی‌گرمی است و خارجی است. آقایی حدوداً ۵۰ ساله، نسخه‌ای داشتند که ۶۰ عدد قرص فوزامکس نوشته بود. این دارو، هم تحت پوشش بیمه نیست و هم هر بسته آن که چهار عدد قرص است، برای یک ماه مصرف است. هفته‌ای یک قرص مصرف می‌شود. این که چرا پزشک این تعداد نوشته بود، شاید به دلیل عدم اطلاع از بسته‌بندی آن بوده باشد. البته، در مورد داروهای تحت پوشش بیمه، گاهی این مسأله که برای مثلاً ۴ الی ۶ ماه بیمار دارو تجویز می‌شود که مریض مجبور نباشد مرتب به پزشک مراجعه کند و برای بیمار در دادن ویزیت صرفه‌جویی می‌گردد. ولی برای داروی این چینی، توجیهی برای ۱۵ ماه مریض، دارو تجویز شدن وجود ندارد. پسر بیمار هم اصرار داشت که برای لطف به مادر ۷۵ ساله‌اش، همه دارو را بگیرد! امید چیز خوبی است، ولی من که از فردای خودم هم خبر ندارم!

یادداشت ۲

تلفن که زنگ زد، تکنیسین داروخانه فوراً تلفن را برداشت. چاق سلامتی گرمی کرد و در حالی که هنوز حرفش تمام نشده بود، گوشی را به من داد. آن طرف خط، خانمی راجع به دو داروی آرام‌بخش سؤال داشت. کاملاً برایش توضیح دادم و مشکل ایشان، ظاهراً با توجه به عکس‌العمل وی، حل شد. در خاتمه طوری تشکر کرد و دعاگو بود که ابتدا فکر کردم کار خیلی بزرگی انجام داده‌ام.

«کوآموکسی کلاو» برای سوزش گلو داشت. در مقابل سوآلم که با توصیه چه کسی چنین درخواستی دارد، اظهار داشت: آقای دکتر! همیشه همین کار را می‌کنم! سؤال کردم که حالا همیشه چند تا می‌خوری؟ گفت: چهار عدد از قرص‌ها می‌خورم و روزی یکی! از ایشان اصرار و از من انکار که اولاً مقدار مصرف روزانه دارویی که گفتید، هر ۸ ساعت یکی است. ثانیاً باید حداقل ۲۰ عدد از آن را برای یک دوره درمان استفاده کنی. ثالثاً مشکل شما حساسیت فصلی است و با یک دوره چند روزه قرص آنتی‌هیستامین (داروی ضدحساسیت) مشکل حل می‌شود. نمی‌دانم قانع شد یا نه، ولی راضی شد که با دو بلیستر قرص سرماخوردگی که هم آنتی‌هیستامین است و هم مسکن دارد و ضداحتقان، سر و ته بیماری را حل کند.

یادداشت ۵

از مراجعه‌کنندگان همیشگی داروخانه است. خانمی میان‌سال و خوش‌مشرب، که هر وقت وارد داروخانه می‌شود، همه کارکنان را به حرف می‌گیرد و قصه حسین‌گرد تعریف می‌کند. مقداری که حرف می‌زند، شاید چند برابر وقتی است که برای دارو گرفتنش صرف می‌کند! بعد از کلی صغری و کبری کردن، از من سؤال کرد که آیا می‌شود

قرص آتورواستاتین ۲۰ میلی‌گرمی را به جای هر شب، یک شب در میان مصرف کند؟ برای ایشان شرح دادم که اگر قرار است که قرص آتورواستاتین ۲۰ میلی‌گرمی را یک شب در میان مصرف کند، بهتر است قرص ۱۰ میلی‌گرمی آن را، هر شب میل نماید. هم فرقی نمی‌کند، هم چون هر شب باید مصرف کند، احتمال فراموش شدنش کمتر خواهد بود.

یادداشت ۶

اصرار عجیبی برای قرص «پنتوکسی‌فیلین» کانادایی داشت. وقتی متوجه شد که موجود نیست، تقاضای برند اصلی آن یعنی «ترنتال» را کرد. وقتی به ایشان متذکر شدم که فقط تولید داخلی دارو موجود است، خیلی محکم و قاطعانه ابراز نمود که نوع داخلی آن، هم اثر ندارد، هم عوارض شدید دارد! به ایشان تذکر دادم که اگر عارضه‌ای در مصرف تولید داخلی «پنتوکسی‌فیلین» مشاهده کرده‌اید، مربوط به ماهیت دارو است و ربطی به تولید داخلی و یا نوع خارجی آن ندارد. کمی این‌پا و آن‌پا کرد و گفت: پس حالا دو بلیستر از تولید داخلی آن بدهید به بیمار بدهم، تا برگردم خارجی آن را پیدا کنم. البته، نمی‌دانم که برگشته است یا نه، ولی من هنوز این پارادوکس را حل نکرده‌ام!